

Marta Sjeničić

**PACIJENT KAO OŠTEĆENI U GRAĐANSKOM PRAVU I
NJEHOVA SUKRIVICA**

Institut društvenih nauka, Beograd, 2013, str. 228

Druga knjiga koju ćemo predstaviti naslovljena je *Pacijent kao oštećeni u građanskom pravu i njegova sukrivica*, autorke dr Marte Sjeničić, naučne saradnice Instituta društvenih nauka u Beogradu, koji je i izdavač ove publikacije.

Autorka nas uvodi u temu, izlažući najpre o opštim odnosima i postavkama u svetlu odgovornosti i sukrivice oštećenog u građanskopravnoj materiji, govoreći u uporednoj pravnoj teoriji i praksi, te prikazujući oblike odgovornosti i sukrivice u građanskom pravu.

U drugom delu, autorka govori o osnovama i izvorima građanske odgovornosti lekara i zdravstvene ustanove, da bi zatim prešla na razmatranje oblika, odnosno razloga za odgovornost lekara i ustanova prema pacijentu. U njih spadaju lekarska greška i neobaveštavanje pacijenta, pri čemu autorka jasno i sistematično razlaže date institute na nivoe obaveze i odgovornosti, dajući jasne teorijsko-pravne sadržaje u vezi sa njihovim značenjem i domašajem. Data izlaganja, autorka dopunjuje i razmatranjima osnova za isključenje odgovornosti lekara.

U trećem delu, autorka obuhvata sva relevantna pitanja za shvatanje učešća pacijenta u odgovornosti za štetu, što se najviše odnosi na učešće pacijenta u odlučivanju o tretmanu i intervenciji (na različitim nivoima i u različitim oblicima), te na pacijentovu "dužnost" saradnje (kao ključni aspekt učešća pacijenta u tretmanu svog zdravlja i brizi o sopstvenom oporavku, i kao ključni aspekt podnošenja odgovornosti za štetu nastalu u kontekstu zdravstvene zaštite).

Autorka posvećuje poseban deo knjige razmatranju uslova za pravnu relevantnost povrede dužnosti pacijenta, odnosno za pravne posledice povrede te dužnosti. Veliki doprinos autorke je u razumevanju položaja pacijenta, kao osobe u veoma osetljivom statusu u odnosu sa zdravstvenim sistemom, ali i u posebno delikatnom procesu odlučivanja o sopstvenom zdravlju. Pri tome, ona objašnjava koncept "dužnosti saradnje" pacijenta, koja se ne shvata kao pravna, sankcionisana vrsta dužnosti, već kao dužnost u sopstvenom interesu, čije ispunjenje ili

neispunjenje mogu uticati ne samo na uspešnost ishoda medicinskih mera i zaštite zdravlja, već i na odgovornost lekara i ustanove u slučajevima problema u lečenju i tretmanu pacijenta.

Dr Sjeničić, koja se već profilisala kao jedna od vodećih mlađih ekspertkinja u oblasti medicinskog prava u Srbiji, ovom monografijom ulila je novo, jasno znanje u poimanje odnosa pacijent-lekar, u shvatanje uloge pacijenta u brizi o sopstvenom izlečenju, o pacijentu kao ravnopravnom učesniku i odlučiocu u procesu medicinskog tretmana, što svakako jeste važan korak napred u bavljenju materijom pacijentovih prava, lekarske greške, pravnog regulisanja u zdravstvenoj zaštiti, ponajviše u trenutku kada se u okvirima sprskog pravnog i zdravstvenog sistema čine pokušaji implementacije novijih standarda, reforme (manje ili više uspešne) ranijih sistemskih instrumenata, ali i u kontekstu teorijske misli.

Milan M. Marković

Birgit Glorius, Izabela Grabowska-Lusinska, Aimee Kuvik
(urednici)

MOBILITY IN TRANSITION
Migration Patterns after EU Enlargement

IMISCOE Research, Amsterdam University Press, 2013, p. 333

Razmatranje različitih aspekata migracije oduvek je bio izazov za naučnike svih profila: sociologe, demografe, geografe, ekonomiste, politikologe i druge. Problemi izučavanja migracionih tokova, njihovih dimenzija i merenja zauzimaju posebno mesto interesovanja u naučnim krugovima. U knjizi grupe autora, saradnika IMISCOE istraživačke mreže, *Mobility in Transition – Migration Patterns after EU Enlargement* dati su mnogi odgovori, ali i otvorena mnoga pitanja o migracionim šemama, povratničkim migracijama i tokovima nakon pridruživanja zemalja Istočne i Centralne Evrope Evropskoj uniji 2004. i 2007. godine. Knjiga je strukturirana u tri velike tematske celine: Proučavanje migracija